

Posudek na diplomovou práci studentky **Jany Dobešové** s názvem „**Robert A. Pape: Kritické představení jedné teorie sebevražedného terorismu**“

Cílem studentky bylo v českém prostředí kriticky představit koncepci sebevražedného terorismu R. A. Papea. Jak píše v úvodu, má se jednat o kritickou přehledovou studii a o intelektuální biografii autora, kdy si klade za cíl sledovat také intelektuální zdroje a vývoj celé teorie.

Pozitiva:

- aktuální a významná tematika sebevražedného terorismu
- záměr představit předního světového odborníka, který disponuje vlastní originální teorií příčin sebevražedného terorismu, který není v českém prostředí prakticky znám

Negativa:

- diplomová práce svým charakterem připomíná spíše velmi podrobné **výpisky** z četby, nikoliv syntetickou přehledovou studii
- absenci syntézy podtrhuje **závěr**, který nepřináší žádné shrnutí toho, co bylo vyvádáno (například vývoj teorie a metodologie autora, shrnutí silných a slabých míst, vyrovnání se s kritikou nebo s novými možnými vzorci sebevražedného terorismu); na první pohled je zřejmý již nepoměr závěru v rozsahu jedné strany a celkovým rozsahem 130 str. DP (pominu skutečnost, že studentka závěr pojala jako posudek své DP, kde píše, že „Z obsahu práce je zřejmé, že jsem cíl splnila“)
- text je **strukturován** velmi nejasně, ani v úvodu se nedozvíme, jak je koncipována jeho logika, proč na sebe jednotlivé kapitoly navazují tak, jak navazují, proč na různých místech dochází k časté a opakované repetici již jednou řečeného; jádro Papeova konceptu sestávající z kombinace pěti příčin terorismu je tak „utopeno“ na stranách 47-53, další stěžejní část teoretické perspektivy sestávající ze tří logik či rovin analýzy – organizační/strategická, sociální/komunitní, individuální/altruistická – následuje na str. 53-57 – špatné a nepřehledné strukturování textu bohužel zamezuje dosáhnout cíle, jímž má být stručné a přehledné představení díla R. Papea
- diplomová práce při představování díla R. Papea nedokáže **rozlišit podstatné** od nepodstatného, rozsáhlé pasáže jsou věnovány marginálním tématům (například předmoderním sebevražedným misím jsou věnovány str. 33-37 a opět 80-83, což opět mj. odkazuje také na neujasněnou strukturu práce
- navíc se diplomová práce **dominantně zakládá na studiu a představení jediné knihy** (Dying to Win, 2005); málo prostoru je věnováno předchozí autorově práci Bombing to Win, prakticky vůbec studentka nepředstavuje pokračování bádání shrnuté v knize Cutting the Fuse (2010), jež se omezuje na povrchní představení v rozsahu cca 5 stran DP (str. 100-104) – tato selekce brání představit celý autorův teoretický a metodologický vývoj, což zamezuje představit autorovu intelektuální biografii předsevzatou v úvodu DP (navíc je takto omezený rozsah nastudované literatury nedostatečný na to, aby vystačil na DP)
- zcela absentuje **zasazení práce do kontextu dalších empirických výzkumů** a autorů zabývajících se fenoménem terorismu, to znemožňuje zodpovědět otázku po tom, zda nálezy jiných autorů jsou s Papeho teorií konzistentní, nebo ji naopak vyvrací (a proč) – toto omezení brání představit autora kriticky, což bylo opět deklarovaným cílem DP uvedeným v úvodu (autorka se zde dominantně spoléhá pouze na jednu vysoce citovanou recenzi z pera Assafa Moghadama, což pokládám za nedostatečné)
- chybí představení vývoje **metodologických strategií** autora; na začátku (str. 13-15) sice autorka v sekci věnované metodologii autora správně uvádí, že Pape pracuje se

statistickou analýzou databáze/časových řad teroristických útoků; nicméně zapomíná na to, že zároveň také od začátku pracoval se statistickou analýzou socio-demografických profilů teroristů, dále s kvalitativní analýzou diskurzu teroristických organizací, komunit i představitelů okupačních velmocí, kteří byli cílem útoků, přičemž se nakonec propracoval k důrazu na podrobné případové studie jednotlivých sebevražedných kampaní v rámci příslušných konfliktů (viz kniha Cutting the Fuse, náznaky ale již ve článku z roku 2003 a knize z roku 2005)

Otázky k obhajobě:

1. Jakou kombinací faktorů vysvětluje Pape vznik sebevražedné kampaně? Existují nějaké výjimky z tohoto vzorce? Které výjimky uvádí sám Pape? Které jsou známy z jiné literatury?
2. Je časová následnost „okupace---sebevražedná kampaň“ nutně kauzalitou? Jakou metodologii Pape používá, aby odhalil kauzální mechanismy?
3. Jakým způsobem aplikuje Pape Durkheimovu koncepci sebevraždy?
4. S jakým významným autorem zabývajícím se terorismem by bylo produktivní Papea srovnat? A proč?

Z konzultací se studentkou vím, že na DP dlouhodobě pracovala, nicméně výsledná podoba DP neodpovídá vynaloženému úsilí. K obhajobě doporučuji jen s velkými výhradami s tím, že DP nelze hodnotit lepší známkou než „dobře“, a to pouze v případě přesvědčivého výkonu u ústní obhajoby.

V Praze, 10. června 2015

Karel Černý